Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

"YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TISHDA INNOVATSIYALARNI KENG JORIY QILISH VA BARQAROR IQTISODIYOTNI INSTITUTSIONAL TARAQQIY ETTIRISH DOLZARBLIGI

INSTITUTIONAL DEVELOPMENT OF A SUSTAINABLE ECONOMY AND WIDE IMPLEMENTATION OF INNOVATIONS DURING THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ УСТОЙЧИВОЙ ЭКОНОМИКИ И ШИРОКОЕ ВНЕДРЕНИЕ ИННОВАЦИЙ ПРИ ПЕРЕХОДЕ К "ЗЕЛЕНОЙ" ЭКОНОМИКЕ

Onlayin xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2024-yil 20-may

MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja

ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktaranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

I shu'ba

IJTIMOIY-IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISH UCHUN "YASHIL" IQTISODIYOTGA JADAL O'TISH

Section I

ACCELERATED TRANSITION TO A GREEN ECONOMY TO ACHIEVE SOCIO-ECONOMIC SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

I секция

УСКОРЕННЫЙ ПЕРЕХОД К "ЗЕЛЕНОЙ" ЭКОНОМИКЕ ДЛЯ ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

MAMLAKATIMIZDA JISMONIY SHAXSLAR BO'YICHA KREDIT YUKI TAHLILI

Abdusalomov Jaxongir O'ktam o'g'li
Toshkent Kimyo xalqaro universiteti Katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Qarz yuki va uning darajasi tijorat banklari kredit portfeli holatini ifodalovchi asosiy signallardan biri hisoblanadi. Shu bilan birga, qarz yuki darajasi va uning holati moliya tizimi barqarorligini ifodalovchi muhim ko'rsatkichlardan biri sanaladi. 2007–2008-yillardagi jahon moliyaviy inqirozining asosiy sabablaridan biri sifatida qarz yukining yuqori sur'atlarda oshishi e'tirof etiladi. Maqolada tijorat banklari tomonidan jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlar bo'yicha qarz yuki holati, uning tahlili va unga ta'sir etuvchi omillar o'rganilgan.

Kalit so'zlar: qarz yuki, kredit, jismoniy shaxslar, kredit portfeli, YaIM, O'zbekiston.

Abstract: Debt burden and its level are one of the main signals representing the state of the loan portfolio of commercial banks. At the same time, the level of the debt burden and its condition are considered one of the important indicators of the stability of the financial system. One of the main reasons for the global financial crisis in 2007-2008 is the rapid increase in the debt burden. The article examines the state of debt burden on loans granted by commercial banks to individuals, its analysis and factors affecting it.

Key words: debt burden, credit, individuals, credit portfolio, GDP, Uzbekistan.

Аннотация: Долговая нагрузка и ее уровень являются одним из основных сигналов, отражающих состояние кредитного портфеля коммерческих банков. При этом уровень долговой нагрузки и ее состояние считаются одним из важных показателей стабильности финансовой системы. Одной из основных причин мирового финансового кризиса 2007-2008 годов является быстрый рост долговой нагрузки. В статье рассматривается состояние долговой нагрузки по кредитам, предоставленным коммерческими банками физическим лицам, ее анализ и факторы, влияющие на нее.

Ключевые слова: долговая нагрузка, кредит, физические лица, кредитный портфель, ВВП, Узбекистан.

Qarz yuki bo'yicha tahlillar O'zbekistonda moliya tizimiga ta'sir ko'rsata oladigan bir qator xatarlar mavjudligi ko'rsatdi. Qarz yuki va uning darajasi tijorat banklari kredit portfeli holatini ifodalovchi asosiy signallardan biri hisoblanadi. 2007–2008-yillardagi jahon moliyaviy inqirozining asosiy sabablaridan biri sifatida qarz yukining yuqori sur'atlarda oshishi bilan izohlanadi. Shu bilan birga, qarz yuki darajasi va uning holati moliya tizimi barqarorligini ifodalovchi muhim ko'rsatkichlardan biri sanaladi. O'zbekistonda qarz yuki bo'yicha joriy holat iqtisodiy rivojlanish darajasi bo'yicha mamlakatimiz bilan bir guruhga kiruvchi davlatlarning ko'rsatkichlari doirasida shakllangan bo'lsa-da, xususiy sektorga ajratilgan kreditlar yuki Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligining (MDH) aksariyat mamlakatlariga nisbatan yuqori ko'rsatkichni qayd etgan.

Jumladan, O'zbekistonda kreditlarning YaIMga nisbati 25 (eng past chegara) va 75 (eng yuqori chegara) prosentil chegaralari doirasida solishtirilgan davlatlar ko'rsatkichlariga nisbatan tezroq sur'atda oshish va kelajakda ushbu o'sish darajasining saqlanib qolish ehtimoli mavjud. Mazkur ko'rsatkichning xavfli hududga o'tishi (75 prosentildan yuqori bo'lishi) tizimli moliyaviy zaifliklarni yuzaga keltirishi mumkin[1].

1 O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, Moliyaviy barqarorlik departamenti tomonidan tayyorlangan "Qarz yuki tahlili va xatarlar" ma'lumotlari, 2022-yil.

Olib borilgan o‘rganishlar O‘zbekistonda jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlarning YaIMga nisbati Rossiya, Qozog‘iston, Armaniston, Gruziya kabi mamlakatlarga nisbatan past darajada shakllangani aniqlandi. Bu esa, o‘z navbatida, O‘zbekistonda chakana kredit bozori hali to‘yinmaganligi bilan izohlanadi(1-rasm).

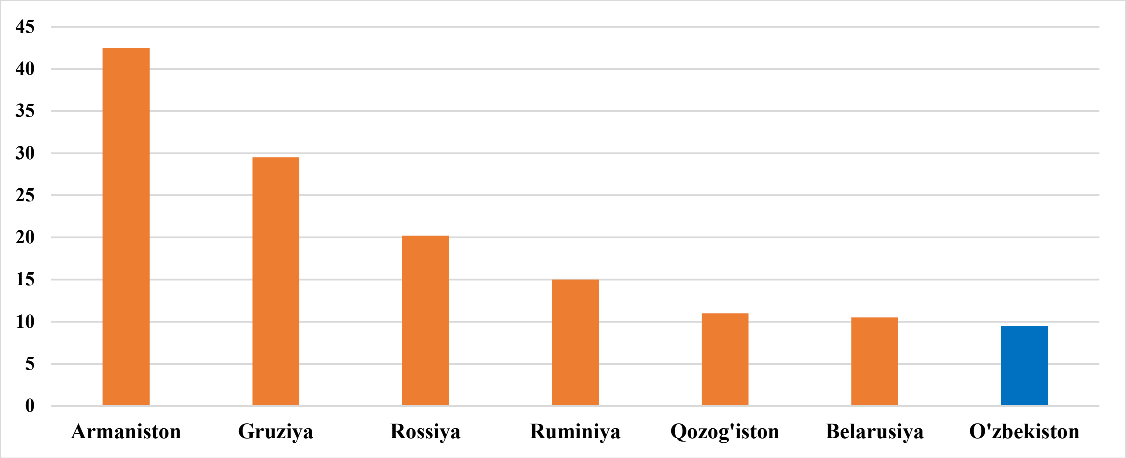

1-rasm. Jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlarning YaIMga nisbati, (%da)

Mamlakatimizda so‘nggi yillarda kuzatilayotgan makroiqtisodiy tendensiyalar qarz yuki ko‘rsatkichlarini chuqur tahlil qilish hamda ular bo‘yicha yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan xatarlarni aniqlashni taqozo etmoqda. Qarz yuki ko‘rsatkichlari turlicha tasniflanib, iqtisodiyotga yoki aynan xususiy sektorga ajratilgan kreditlarning YaIMga nisbati, jismoniy shaxslarga berilgan kreditlarning YaIMga yoki aholi ihtiyoridagi daromadlariga nisbati kabi ko‘rsatkichlar bilan ifodalanadi.

Jismoniy shaxslarga ajratilayotgan kreditlar qoldig‘ining YaIMga nisbati 2018-yildan boshlab sezilarli o‘sib kelmoqda. Moliya xizmatlari ommabopligini kengayishi hamda davlat dasturlari doirasida aholining keng qatlamiga moliyaviy ko‘maklar berilayotganligi jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlarning jadallashuviga turtki bo‘ldi. 2023-yilda jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlarning YaIMga nisbati 12,5 foizni, aholi ixtiyoridagi daromadlariga nisbati 16,4 foizni tashkil etdi(2-rasm).

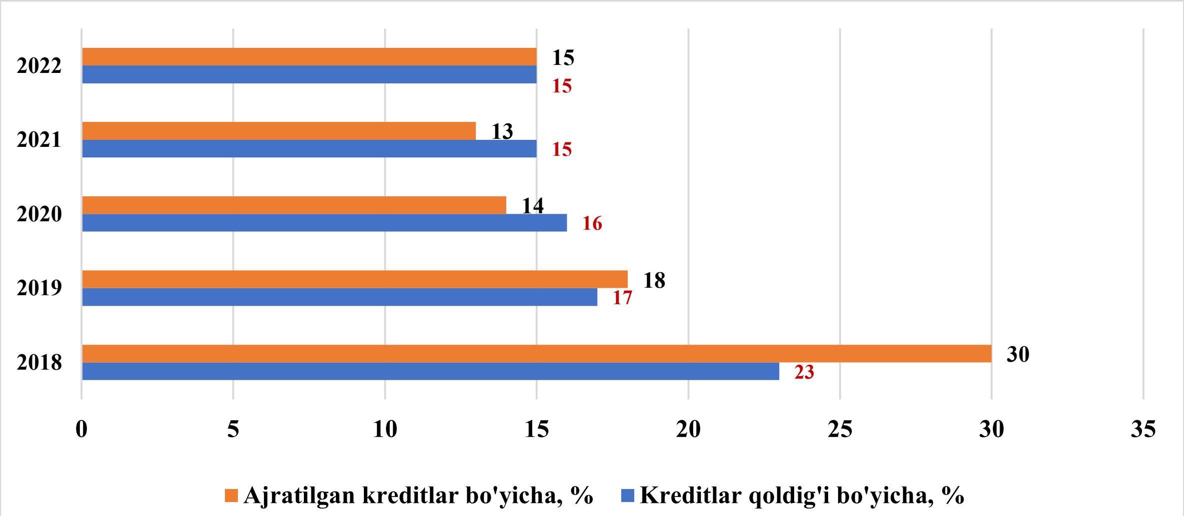

2-rasm. Jismoniy shaxslar kreditlari bo‘yicha qarzga xizmat ko‘rsatish holati[2]

Jismoniy shaxslarga ajratilgan kredit qoldig‘ining davomiy ortib borishi va kreditlarning YaIMga nisbati ko‘rsatkichining o‘sishi mamlakatda aholining qarz yuki darajasini mo‘tadil saqlanib qolayotganligini ifodalaydi. Aholining ortiqcha qarz yuki ularning daromadlarining asosiy qismini kreditlarni qaytarish uchun sarflanishi va natijada, kelajakda iste`mol xarajatlari o‘sishining cheklanishiga olib keladi. O‘z navbatida, aholi daromadlarining pasayishi esa muammoli kreditlarni yuzaga keltirishi va bank tizimi moliyaviy barqarorligiga salbiy ta’sir

2 Rasulov T. va Ziyodilloyev X., “Tijorat banklari kredit portfelini optimallashtirish”, Monografiya, Toshkent-2024.

ko'rsatishi mumkin. Istemol kreditlari hajmi keskin sur'atlarda o'sishni davom etmoqda. Jumladan, 2022-yilda yillik iste'mol kreditlar hajmining o'sish darajasi 81 foizni tashkil etdi. 2023-yil 1-yanvar holatiga istemol kreditlari tarkibida avtokreditlar asosiy ulushga ega bo'lib, 96 foizni tashkil etgan.

Aholining qarz majburiyatlarini bajarish holatini tahili ham muhim ahamiyat kasb etadi kredit portfeli sifatini oshirishda. Aholining bank kreditlari bo'yicha qarz yuki darajasini ifodalovchi bir qator ko'rsatkichlar mavjud bo'lib, kreditlarning yalpi ichki mahsulotga nisbati, kreditlarning aholi daromadlariga nisbati, qarzga xizmat ko'rsatish nisbati kabi ko'rsatkichlar shular jumlasidandir. Xalqaro tajribaga ko'ra, qarzga xizmat ko'rsatish nisbati (debt-service-ratio, DSR) amaliyotda keng qo'llanilib, jami aholining yoki aynan qarz oluvchilar daromadlarining qancha qismi qarzni (asosiy qarz hamda foiz to'lovi) so'ndirish uchun sarflanishini ifoda etadi. Bu ko'rsatkichlarning doimiy boshqarilishi kredit portfelining holatiga va uning sifatiga ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, qarz yuki tahlilida kreditlarning ta'minlanmaganlik darajasi muhim ahamiyatga ega. Mamlakatimiz tijorat banklarida ta'minlanmagan kreditlarning jami kreditlardagi ulushi 2022-yil 1-yanvar holatiga atigi 2,4 foizni tashkil etmoqda. Qarz yuki holatiga ta'sir ko'rsatadigan asosiy ko'rsatkich hisoblanadi. Quyida tarmoqlar kesimi bo'yicha ta'minlanmagan kreditlar tahlilini keltiramiz(3-rasm).

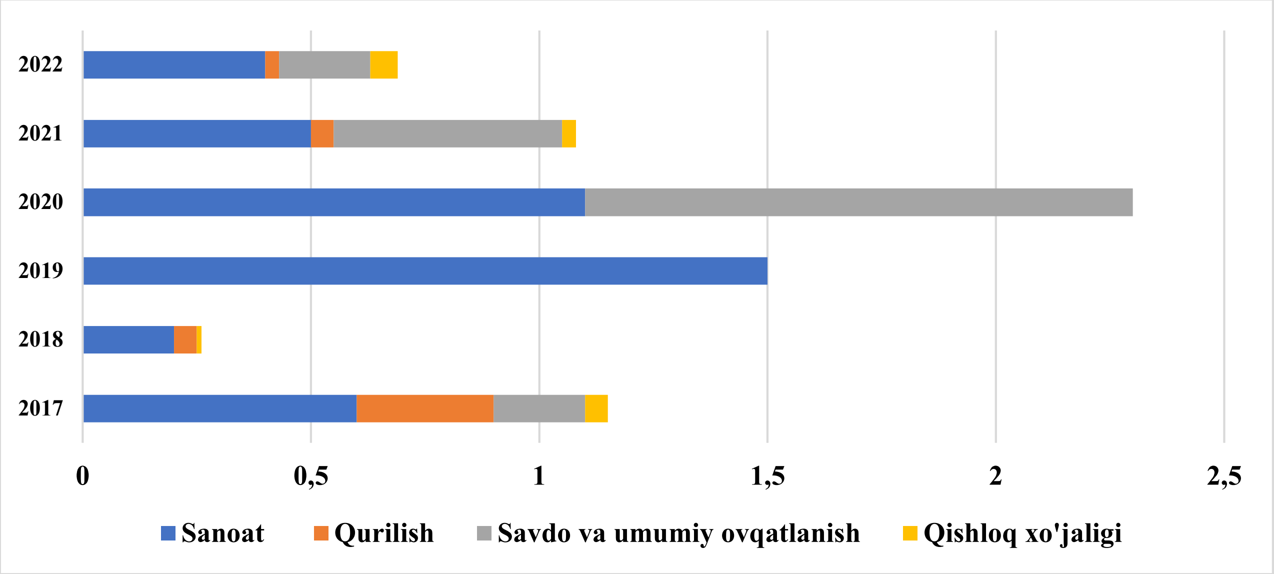

3-rasm. Tarmoqlar bo'yicha ta'minlanmagan kreditlar, (trln. so'm)[3]

Tahlil davrining boshida ta'minlanmagan kreditlar qoldig'ining ulushi davr oxiriga, 2022-yilga kelib kamaygan. Shuningdek, tarmoqlar bo'yicha ta'minlanmagan kreditlarning yuqori darajasi 2020-yilda qayd etilganligini ko'rishimiz mumkin bo'ladi, buning asosiy sababi esa COVID-19 deyishimiz mumkin. Shu yilda sanoat va savdo, umumiy ovqatlanish tarmoqlariga 2,2 trln. so'mga yaqin ta'minlanmagan kreditlar ajratilgan.

Xalqaro amaliyotda qarz yuki tahlili faqatgina moliya tizimining statistik ko'rsatkichlari bilan cheklanib qolmaydi. Turli xil so'rovlar o'tkazish orqali iqtisodiyotdagi qarz yuki darajasini aniqroq baholab boriladi. Kelgusida Markaziy bank tomonidan aholi va biznes vakillari o'rtasida so'rovlar o'tkazish orqali iqtisodiyotdagi umumiy qarz yuki darajasini atroflicha o'rganish ko'zda tutilgan.

Shuningdek, aholi tomonidan olinayotgan mikroqarzlar qoldig'ining o'sishini moliyaviy qarzlarni naqd pul, bank kartalar yoki mobil ilovalari orqali osonlashtirilgan ravishda olish imkoniyatlarining kengayishi hamda ommabopligining oshishi bilan izohlash mumkin. Shu bilan birga, uy-joy qurilishining jadallashuvi, ipoteka bozorining rivojlanayotganligi, aholi sonining tabiiy o'sishi hamda aholi tomonidan uy-joyga bo'lgan kechiktirilgan talabning qondirilishi jismoniy shaxslarga ajratilayotgan ipoteka kreditlarining tez sur'atlarda o'sishiga omil bo'lmoqda.

Xulosa o'rnida shuni aytish muminki, aholining ortiqcha qarz yuki ularning daromadlarining asosiy qismini kreditlarni qaytarish uchun sarflanishi va natijada, kelajakda istemol xarajatlari o'sishining cheklanishiga olib keladi. O'z navbatida, aholi daromadlarining pasayishi esa muammoli kreditlarning ko'payishiga olib kelishi mumkin.

Taklif sifatida aholiga ajratilayotgan kreditlarni mijozning to`lov qobiliyati, gorov ta`minotini o`rgangan holda taqsimlash, mijozlarga kreditdan maqsadli foydalanish bo`yicha o`quv-treninglar tashkil qilish va ularga mav-

3 Ziyodilloyev X.R., "Tijorat banklari kredit portfelini optimallashtirish", PhD. dissertatsiyasi avtoreferati, 2024-yil.

sumiy, doimiy ish o`rinlari yaratilishi borasida mahalliy hokimiyatlar, investorlar bilan samarali hamkorlik olib borish muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Markaziy Banki, Kredit tashkilotlari prudensial nazorati departamenti ma'lumotlari: "Bank tizimi daromadliligi tahlili", 2023-yil 1-yanvar.
2. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, "Statistik-byulleteni" - 2018, 2019, 2020, 2021, 2022-yillar ma'lumotlari.
3. O'zbekistonning 2030-yilgacha barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalarni amalga oshirish to'g'risida milliy hisobot.
4. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, Moliyaviy barqarorlik departamenti tomonidan tayyorlangan "Qarz yuki tahlili va xatarlar" ma'lumotlari.
5. Bazarova N., "Tijorat banklari tomonidan jismoniy shaxslarni kreditlashda garov ta'minotini takomillashtirish", 2023-yil.
6. Rasulov T.S. va Ziyodilloyev X.R., "Tijorat banklari kredit portfelini optimallashtirish yo'nalishlari", Monografiya, Toshkent-2024.
7. Ziyodilloyev X.R., "Tijorat banklari kredit portfelini optimallashtirish", PhD. dissertatsiyasi avtoreferati, 2024-yil.

MUNDARIJA

I shu'ba

IJTIMOIY-IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISH UCHUN "YASHIL" IQTISODIYOTGA JADAL O'TISH

Section I

ACCELERATED TRANSITION TO A GREEN ECONOMY TO ACHIEVE SOCIO-ECONOMIC SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

I секция

УСКОРЕННЫЙ ПЕРЕХОД К "ЗЕЛЕНОЙ" ЭКОНОМИКЕ ДЛЯ ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

The Development of Marketing Innovations in Retail Trade 4
Shakhriyor Sadullaev, Sadullayeva Shahrizoda

Направления совершенствования стратегии компании для успешной организации IPO 9
Шахзод Сайдуллаев

"Yashil iqtisodiyot"ni rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish 11
Abdurahmonov Xolboy To'xtayevich

Тўқимачилик саноати кластерлари инновацион фаолиятининг барқарор ривожланиш муаммолари ва ечимлари 14
Икрамов Мақсад Муратович

O'zbekistonda chakana savdo korxonalarini rivojlanishi va innovatsion faoliyati 20
Karimov Baxrom Ilxomjonovich

Unveiling the Dynamics of Agglomeration Economies in Sustainable Development 24
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich

Kimyo tolalari asosida to'qimachilik mahsulotlari bozorini diversifikatsiyalash usullari 28
Raximov Furqat Jalolovich

Qashqadaryo viloyatida Safari turizmini rivojlantirish dinamikasini o'rganish 32
Ro'ziyev Bobir Akramovich

Брендни шакллантириш ва ривожлантириш бўйича замонавий маркетинг назариялари ва стратегиялари 34
Зияева Шахло Шоакбар қизи

The Development of Marketing Innovations in Retail Trade 37
Shakhriyor Sadullaev, Sadullayeva Shahrizoda

Ногиронлиги бор шахсларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш масалалари 42
Каримов Бекзоджон Илхомович

Ichki turizmni rivojlanlantirish tashkiliy mexanizmining asosiy prinsiplari 45
Dehqonov Burxon Rustamovich

"Yashil" iqtisodiyotga o'tishda ko'zi ojizlar bandligining innavatsion yechimi 48
Usmonov Ziyodulla Ulmas o'g'li

Аудиторлик текширувини халқаро стандартлар асосида ташкил этиш хусусиятлари 51
Исмоилова Феруза Исроиловна

II shu’ba
"YASHIL" IQTISODIYOTGA INNOVATSIYALARNI KENG JORIY ETISHDA ILMIY TADQIQOT ISHLARINING LOYIHAVIY ISTIQBOLLARI
Section II
DESIGN PERSPECTIVES FOR RESEARCH WORK ON THE WIDE IMPLEMENTATION OF INNOVATIONS IN THE GREEN ECONOMY
II секция
ПРОЕКТНЫЕ ПЕРСПЕКТИВЫ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ РАБОТ ПО ШИРОКОМУ ВНЕДРЕНИЮ ИННОВАЦИЙ В "ЗЕЛЕНУЮ" ЭКОНОМИКУ

Ta’minot zanjirini boshqarishda transport logistikasi usullarini takomillashtirish 56
Zoxidova Nazokat Berdimurot qizi

Rivojlanayotgan mamlakatlarda fond bozorining rivojlanishi tahlili 58
Axmedov Doniyorbek Ulugbek o‘g‘li

Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazorat usullaridan samarali foydalanish yo‘llari 60
Kultayev Farxod Shavkatovich

Янги Ўзбекистонда инсон экологиясини юксалтиришнинг инновацион механизмлари 62
Ҳакимов Назар Ҳакимович, Рахмонов Дўстмурод Абдиназарович

Тадбиркорлик субъектларини ривожлантиришда саноат ипотекасининг ўрни 67
Султанов Бахром Бегдуллаевич

Ижтимоий ҳимояни ривожлантиришда янгича ёндашувлар 70
Каримов Бекзоджон Илхомович

Капитал бозорини ривожлантириш масалалари 72
Турдиева Узайда Омирбаевна

Инновацион тараққиёт йўлига ўтиш даврида меҳнатга ҳақ тўлашнинг рағбатлантирувчи таъсирини оширирилиши 74
Алимжон Қулматов

Zamonaviy logistika tizimida marketing strategiyalaridan foydalanishni takomillashtirish 78
Xasanov Sarvar Ulug‘bek o‘g‘li

The Development of Marketing Innovations in Retail Trade 81
Shakhriyor Sadullaev, Sadullayeva Shahrizoda

Innovatsion rivojlanishni baholovchi statistik ko‘rsatkichlar tizimini takomillashtirish (xorij tajribasi) 86
Nuriddinov Zufar Akbarovich

Махсус иқтисодий зоналар фаолияти самарадорлигини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида 90
Давлаев Ғолиб Ашурович

Hududlarning iqtisodiy jihatdan rivojlantirishda "yashil" iqtisodiyot va "yashil" ish o‘rinlarining ahamiyati 92
Shomirzayev Abdug‘affor Abdujabbor og‘li

Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalar jarayonlarini samarali boshqarish yo‘llari 94
Safarova Dilfuza Baxramovna

Ижтимоий харажатларни молиялаштиришнинг асосий масалалари 99
Тураев Очил Ярашевич

Инсофли солиқ тўловчиларни кўпайтириш – солиқ кўрсаткичларининг муҳим омили сифатида 102
Абдурасулов Алишер Абдурасулович

Ўзбекистоннинг солиқ сиёсати – макроиқтисодий барқарорликни таъминлашнинг муҳим омилидир 106
Ҳотамов Алишер Фарходович

Мулкий муносабатларни ривожлантиришга таъсир этувчи омилларни тартибга солиш ва самарали бошқариш усуллари 109
Бобобеков Эргаш Абдумаликович

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

III shu'ba

YANGI O'ZBEKISTONDAGI KO'P VEKTORLI, PROGMATIK, KONSEPTUAL ISLOHOTLARIDA "YASHIL" IQTISODIYOTNI KENG JORIY ETISH ORQALI TARKIBIY O'ZGARTIRISHLARNI CHUQURLASHTIRISH

Section III

DEEPENING STRUCTURAL CHANGES DUE TO WIDE IMPLEMENTATION OF "GREEN" ECONOMY IN MULTI-VECTOR PROGRAMMATIC, CONCEPTUAL REFORM IN THE NEW UZBEKISTAN

III секция

УГЛУБЛЕНИЕ СТРУКТУРНЫХ ПЕРЕМЕН ЗА СЧЕТ ШИРОКОГО ВНЕДРЕНИЯ "ЗЕЛЕНОЙ" ЭКОНОМИКИ В МНОГОВЕКТОРНЫХ ПРОГРАМАТИЧЕСКИХ, КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ РЕФОРМАХ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ

Инклюзив иқтисодий ўсиш: назария, муаммо ва уларнинг ечимлари....113
Тангрибердиев Сулаймон Камилжонович

O'zini o'zi band qilgan shaxslardan olinadigan soliqlarni takomillashtirish orqali yashirin iqtisodiyotni jilovlash masalalari....116
Davranov Iskandar Jumayevich

Предпосылки развития зелёного финансирования коммерческими банками Узбекистана 123
Шадиева Дилдора

Тижорат банкларининг молиявий барқарорлигини ошириш йўллари....125
Йўлдошев Сафармурод Муҳаммадович

Анализ и оценка учета финансовых результатов и направления его к совершенствованию....128
Шин Инесса Олеговна

Soliq ma'muriyatchiligini raqamlashtirish orqali yashirin iqtisodiyotni qisqartirishning ustuvor yo'nalishlari ...132
Davranov Iskandar Jumayevich

Йирик инвестиция лойиҳаларини ишлаб чиқиш, самарали молиялаштириш манбаларини аниқлаш ва уларни амалга оширишда юзага келадиган асосий хатарлар (рисклар)ни таҳлил қилиш ("Олмалиқ КМК" АЖ мисолида) 135
Аббосхон Азимов Гайратиевич

Тижорат банкларининг молиявий барқарорлигини ошириш йўллари....139
Йўлдошев Сафармурод Муҳаммадович

Корпоратив тузилмаларда дебитор қарздорликнинг иқтисодий моҳияти ва асосий мезонлари 142
Мустафаева Шахло Мирзакуловна

Тижорат банкининг комплаенс назорати, унинг моҳияти ва аҳамияти....145
Юнусов Бахтиёр Шавкатович

O'zbekiston Respublikasida zamonaviy bank xizmatlarini rivojlantirish istiqbollari 149
Kadirov Laziz

Xorijiy mamlakat banklarida ilk bor komplayens nazoratiga bo'lgan ehtiyoj hamda sanksiyon komplayensning o'ziga xos xususiyatlari....152
Yunusov Baxtiyor Shavkatovich

Raqamli iqtisodiyotda rivojlangan davlatlar tajribasi asosida mehnat unumdorligini oshirish asoslari....154
Abduraimov Abdulaziz Ulug'bek o'g'li

Yer va suv resurslaridan samarali foydalanish asosida o'simlikchilik samaradorligini oshirish 157
Khalimova Dilora Olimboyevna

Камбағалликни ҳудудларда қисқартиришнинг хорижий тажрибалари....161
Ҳамдамов Шаҳзод Илҳом ўғли

Предпосылки развития зелёного финансирования коммерческими банками Узбекистана 164
Шадиева Дилдора

O'zbekiston Respublikasida tadbirkorlik subyektlarida innovatsion faoliyatning ahamiyati va o'rni 167
Ibrohimov Boburmirzo Baxtiyor o'g'li

Стратегические подходы к устойчивому экономическому развитию туристической индустрии в Паркентском районе: анализ перспектив и определение вызовов 172
Гаппарова Майрамхон Зафар қизи

Теоретико-методологический анализ социально-экономического прогресса в контексте туристической индустрии Ташкентской области: стратегический обзор и перспективы......177
Гаппарова Майрамхон Зафар қизи

O‘zbekiston Respublikasida tadbirkorlik subyektlarida innovatsion faoliyatning ahamiyati va o‘rni 183
Ibrohimov Boburmirzo Baxtiyor o‘g‘li

Ижтимоий харажатларни молиялаштиришнинг асосий масалалари 188
Тураев Очил Ярашевич

Применение цифровых технологий в противодействии финансовым мошенничествам 192
Гадаев Исмат Ядгарович

Блокчейн-технологии и информационная безопасность в цифровой экономике Узбекистана 196
Кадыров Алишер Исмаилович

Hududlarda aholi bandligini oshirish va kambag‘allikni qisqartirishda ishlab chiqarish sanoatining o‘rni (Qashqadaryo viloyati misolida)......200
Hamdamov Shahzod Ilhom o‘g‘li, Baxronov Baxriddin Najmiddinovich

Turistik destinatsiyalar infratuzilmasini shakllantirish va rivojlantirish yo‘llari......204
Po‘latov Ma’murjon Murodjon o‘g‘li

Tijorat banklari kredit portfelini samarali boshqarish 209
Adilov Mirkomil Miralimovich

Mamlakatimizda jismoniy shaxslar bo‘yicha kredit yuki tahlili 212
Abdusalomov Jaxongir O‘ktam o‘g’li

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. Maxsus son

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.